

правопорушень. У цьому випадку реєстр бюджетних правопорушень, який ведеться в органі ДКСУ, може стати підставою для прийняття відповідних фінансових санкцій до таких порушників – відшкодуванням збитків, завданих бюджету внаслідок порушення. Перспективою подальших досліджень сфери впливу фінансового контролю на діяльність бюджетних установ стане розробка організаційно-правового забезпечення юридичної відповідальності за порушення норм бюджетного законодавства.

Література:

1. Стратегія модернізації системи управління державними фінансами [Електронний ресурс]. – Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.10.07 №888-р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/888-2007-%D1%80>.
2. Положення про Державну казначейську службу України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 №215 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>.
5. Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Затверджений наказом Міністерства фінансів від 02.03.12 №309. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

Сафандула Ярослав Ігорович

Студент групи ФУПОМ-11

Науковий керівник – к.е.н., старший викладач Петрушка О.В.

ПЕНСІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сьогодні актуальним завданням для нашої держави є радикальна зміна пенсійної системи, що має важливе значення для забезпечення її сталого розвитку, а також підвищення рівня соціального забезпечення пенсіонерів.

Однією з найбільш складних та соціально гострих проблем в Україні є пенсійне забезпечення громадян. Пенсійне страхування як інструмент соціального захисту суспільства зародилося досить давно. Однією з основних функцій держави є забезпечення соціального захисту громадян. Воно реалізується через систему соціального страхування та виплату допомоги з державного бюджету[1, с. 95].

Діюча в Україні пенсійна система не спроможна забезпечити достойний рівень життя людям похилого віку, а також створює постійний дисбаланс у

доходах та видатках Пенсійного фонду. Серед основних проблем функціонування пенсійної системи України можна виділити наступні:

– Україна належить до країн із старіючим населенням, що обумовлює систематичне погіршення співвідношення між громадянами працездатного та непрацездатного віку;

– у більшості осіб, що досягли пенсійного віку, низький рівень пенсії;

– дефіцитний бюджет Пенсійного фонду України [2].

Щоб певним чином покращити становище в Україні, ще у 2003 р. Законом України «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування» було визначено формування пенсійної системи, яка складається з III рівнів: I – солідарна система пенсійного страхування; II – накопичувальна система загальнообов'язкового пенсійного страхування; III – система недержавного пенсійного забезпечення[3].

Щодо першого рівня, тобто солідарної пенсійної системи, то вона базується на засадах солідарності й субсидування та здійснення виплат і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного Фонду. Існуюча солідарна система в Україні має дефіцитний характер і цілком залежна від коштів державного бюджету. Дефіцит власних надходжень до Пенсійного Фонду України становить близько 30%. Якщо ці негативні процеси не зупинити вчасно, то згодом Пенсійний фонд не в змозі буде виконувати свої зобов'язання перед мільйонами людей пенсійного віку.

Другий рівень системи пенсійного страхування, на відміну від першого, не залежить від демографічної ситуації в державі. Це є накопичувальна система державного пенсійного страхування, що базується на засадах обов'язкового накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених законом.

Сутність накопичувальної пенсійної системи полягає в тому, що кожен громадянин України щомісяця відкладатиме частину зарплати собі на старість і з віком розмір відрахувань збільшуватиметься. Якщо у 25 років це становитиме 2% від доходів, то ближче до пенсії вже 15%. Відповідно до системи обов'язкового накопичення всі роботодавці будуть зобов'язані перераховувати певну частину коштів із заробітної плати на індивідуальні рахунки. Усі ці роки коштами керуватиме недержавний пенсійний фонд. Важливим є те, що страхові внески до Накопичувального фонду та інвестиційний дохід, отриманий від їх інвестування, не будуть підлягати оподаткуванню. Проте, недоліком цієї системи є те, що забрати заощаджені кошти до настання пенсійного віку неможливо.

Запровадження II рівня пенсійного страхування є досить актуальним в даний час, адже воно дозволить, на нашу думку, збільшити загальний розмір пенсійних виплат завдяки отриманню інвестиційного доходу, посилить залежність розміру пенсії від трудового вкладу особи, а, отже, збільшить зацікавленість громадян та їхніх роботодавців у сплаті пенсійних внесків. Крім цього, накопичувальна система пенсійного страхування дасть можливість зменшити «податковий тиск» на фонд оплати праці роботодавців за рахунок

перерахування частини обов'язкових пенсійних внесків до Накопичувального фонду, що здійснюватиметься із заробітку працівника, а також успадковувати кошти, накопичені на персональному пенсійному рахунку, родичами застрахованої особи.

Накопичувальна складова державного пенсійного страхування сприятиме створенню потужного джерела інвестиційних ресурсів для підвищення рівня національної економіки, дасть можливість розподіляти ризики виплати низьких розмірів пенсій між I та II рівнями пенсійної системи і, таким чином, застрахувати майбутніх пенсіонерів від негативних демографічних тенденцій та коливань в економічному розвитку держави, а також підвищити ефективність управління системою пенсійного забезпечення за рахунок передачі недержавним компаніям функції управління пенсійними активами[4].

Система недержавного пенсійного страхування базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їхніх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення [5]. Здійснюється недержавне пенсійне забезпечення (третій рівень пенсійної системи) недержавними пенсійними фондами, компаніями зі страхування життя (шляхом укладання договорів страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення») та банківськими установами.

Повертаючись до сьогоденної ситуації в нашій країні, хотілося б зазначити, що недосконале нормативно-правове регулювання діяльності банків та страхових організацій, а також недовіра українського народу до недержавного соціального захисту є загальною проблемою, що притаманна III рівню пенсійної системи України.

Передумовою заходів щодо активізації недержавного пенсійного забезпечення в нашій державі є налагодження дієвого контролю за фінансовою діяльністю недержавних пенсійних фондів. Не менш важливе значення для підвищення ролі недержавного пенсійного забезпечення має бути створення такої системи управління фінансами, яка б гарантувала вклади його учасникам. Однак, частка працездатного населення, охопленого недержавним пенсійним забезпеченням, не перевищує 3% [6].

Отже, щоб подолати кризовий стан, що склався у пенсійній системі України, уряду слід вжити ряд заходів, які сприятимуть забезпеченню фінансової стійкості та стабільності сегментів пенсійного страхування, підвищенню рівня життя пенсіонерів, заохоченню громадян до заощадження на старість, зменшенню навантаження на роботодавців по сплаті страхового внеску, а також скороченню кількості пільг при визначення розміру пенсії.

Що стосується перспективних напрямів поліпшення пенсійного забезпечення населення України, то потрібно, насамперед, запровадити II рівень пенсійної системи, активніше залучати до сплати пенсійних внесків підприємців, мігрантів, зрівняти пенсійний вік для чоловіків та жінок, а також забезпечити стабільність функціонування недержавного пенсійного

забезпечення. Тільки злагоджена багатокomпонентна пенсійна система матиме позитивний вплив на економіку держави та сприятиме зростанню добробуту її громадян.

Література:

1. Внукова Н.М. Соціальне страхування: навч. посіб. / Н.М. Внукова, Н.В. Кузьминчук. – К.: Кондор, 2006. – 412с.
2. Сандер Д.М. Сучасні принципи організації й регулювання пенсійного забезпечення / Д.М. Сандер // Економіка та держава. – 2007.
3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №49.
4. Чеберяко О.В. Запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного страхування / О.В. Чеберяко, Т.С. Капушак // Екон. вісн. Донбасу. – 2010. – №2 (20). – С. 135–138.
5. Енциклопедія страхування / [В.В. Фещенко та ін.]. – К.: Українське агентство фінансового розвитку, 2008. – 650 с.
6. Петрушка О.В. Недержавне пенсійне страхування як альтернатива забезпечення гідної старості / О.В. Петрушка // Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства: погляди науковців і практиків: збірн. тез. доп. Першої інт.-конф. проф.-викл. складу каф. фін. ТНЕУ (м. Тернопіль, 14 квіт. 2015 р.) / відп. ред. О.П. Кириленко. – Тернопіль: Видав. центр «Вектор», 2015. – С. 87–90.

Сидорчук Сергій Вікторович

Студент групи ФУПОМ-11

Науковий керівник – к.е.н., старший викладач Петрушка О.В.

ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Сьогодні системі державного пенсійного страхування приділяється велика увага провідних економістів. Виплати державного пенсійного страхування є основним джерелом доходу для великої частки населення України. Від ефективності виконання державним пенсійним страхуванням його функцій безпосередньо залежить соціально-економічний розвиток нашої країни.

Сьогодні в Україні держава здійснює такі пенсійні виплати[1]:

- трудові пенсії;
- за віком;
- по інвалідності;
- в разі втрати годувальника;
- за вислугу років.

У 2016 р. Пенсійним фондом повністю та своєчасно забезпечено виплату пенсій 12 млн. громадян. Двічі протягом року проведено підвищення розміру